

FØRSTE SØJLE I DEN FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK: II — DIREKTE BETALINGER TIL LANDBRUGERNE

Reformen i 2003 og sundhedstjekket i 2009 betød, at størsteparten af den direkte støtte blev afkoblet. Forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør et fælles retsgrundlag og et komplet regelsæt, der gør de direkte betalinger til landbrugere mere målrettede, retfærdige og »grønne«.

RETSGRUNDLAG

Artikel 38-44 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Forordning (EU) nr. 1306/2013 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 549) og forordning (EU) nr. 1307/2013 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 608), ændret ved forordning (EU) 2017/2393 (EUT L 350 af 29.12.2017, s. 15) (den såkaldte omnibusforordning, der ledsagede Kommissionens forslag i forbindelse med midtvejsrevisionen af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020).

MÅL

Den fælles landbrugspolitik for perioden 2014-2020 bibeholder de to søjler og udbygger samtidig forbindelserne mellem dem, hvormed der anlægges en mere integreret og generel tilgang til støtte inden for dette område. Forordning (EU) nr. 1307/2013 fastlægger den nye ordning for direkte betalinger.

INDHOLDET I FORORDNING (EU) NR. 1307/2013

A. Overordnet vision

Mekanismerne for direkte støtte spænder fra »afkobling« til »målretning«. Den ordning, der bestod i at afkoble landbrugsstøtten fra produktionen og i stedet yde en generel indkomststøtte, og som blev indledt i 2003, vil nu blive ændret til en ordning, hvor hvert enkelt element er knyttet til specifikke mål. Enkeltbetalingerne til bedrifterne vil blive erstattet af en ordning med multifunktionelle betalinger med syv komponenter: 1) en hektar-baseret »grundbetaling«, hvor beløbet skal harmoniseres alt efter de økonomiske eller administrative kriterier på nationalt eller regionalt niveau og er underlagt en (såkaldt »intern«) konvergensproces, 2) en »grøn« komponent i form af supplerende støtte til kompensation af udgifter til frembringelse af offentlige miljøgoder, der ikke godtgøres af markedet, 3) en supplerende betaling til unge landbrugere, 4) en »omfordelingsbetaling« til forøgelse af støtten til en bedrifts første hektarer, 5) en yderligere indkomststøtte i områder med naturbetingede begrænsninger, 6)

støtte koblet til produktionen til fordel for visse områder eller visse typer landbrug af økonomiske og/eller sociale årsager, 7) en forenklet, frivillig ordning til fordel for smålandbrug, der modtager betalinger på op til 1 250 EUR. De tre første komponenter er obligatoriske for medlemsstaterne, mens de fire sidste er valgfrie. Medlemsstaterne skal afsætte 30 % af deres nationale rammebeløb til direkte betalinger til »grønne« betalinger. De resterende 70 % vil blive allokeret til »basisbetalinger« efter fratrækning af ethvert beløb afsat til de nationale reserver til betalingskrav (obligatorisk indtil 3 % af de nationale rammebeløb) såvel som supplerende omfordelingsbetalinger (indtil 30 %), betalinger til unge landbrugere (indtil 2 %) eller ugunstigt stillede områder (indtil 5 %) eller betalinger knyttet til produktion (indtil 15 %). Den nye hektarstøtte er forbeholdt aktive landbrugere. Den er desuden frem til 2019 omfattet af en delvis (såkaldt »ekstern«) konvergensproces mellem medlemsstaterne.

B. Centrale elementer

1. Grundbetalingsordningen/forenklet arealbetaling (obligatorisk for medlemsstaterne)

Medlemsstaterne skal afsætte omkring 70 % af deres nationale rammebeløb til direkte betalinger til den nye grundbetalingsordning efter fradrag af beløb, der afsættes til unge landbrugere eller andre valgfrie betalinger: mindre begunstigede områder, smålandbrugere, omfordelingsbetalinger eller »koblede« betalinger. For tolv medlemsstater er slutdatoen for den generelle arealbetalingsordning, der med faste beløb er mere enkel, blevet udskudt til 2020. Med hensyn til »intern konvergens« må de medlemsstater, der opretholdt tildelingen i 2013 på basis af historiske referencer, bevæge sig i retning af mere ensartede niveauer for hektarstøtte. De har i denne henseende valget mellem flere muligheder: De kan vedtage en national eller regional tilgang (baseret på administrative eller agronomiske kriterier), der gør det muligt at indføre en fast regional eller national sats i 2019, eller sørge for at bedrifter, som modtager mindre end 90 % af den regionale eller nationale gennemsnitssats, tilsikres en gradvis forhøjelse i støtten på den yderligere betingelse, at alle landbrugere i 2019 modtager en betaling svarende til mindst 60 % af den regionale eller nationale gennemsnitssats. De beløb, der afsættes til landbrugere, over den regionale/nationale gennemsnitssats, vil blive tilpasset proportionelt, idet det bemærkes, at medlemsstaterne vil få mulighed for at begrænse eventuelle »tab« af støtte til 30 %.

2. Mekanismer til omfordeling af grundbetalinger (valgfrie)

Medlemsstaterne har ret til at anvende en omfordelingsbetaling til de første hektarer, i hvilken forbindelse de kan anvende op til 30 % af det nationale rammebeløb og omfordele det til landbrugere til deres første 30 hektar eller op til den gennemsnitlige bedriftsstørrelse, hvis denne er på over 30 hektar. En anden mulighed er at anvende en maksimumbetaling pr. hektar. De medlemsstater, der anvender omfordelingsbetalinger, kan fritages fra den obligatoriske gradvise aftrapning af basisbetalinger fra og med 150 000 EUR (5 % minimum).

3. Ordning for unge landbrugere (obligatorisk for medlemsstaterne)

For at tilskynde til generationsskifte forhøjes grundbetalingen til unge landbrugere — førstegangslændmænd under 40 år med bedrifter, der er etableret inden for de seneste fem år — med en fjerdedel i de første fem år efter bedriftens etablering.

Dette supplement skal finansieres med op til 2 % af det nationale rammebeløb. Det er obligatorisk for medlemsstaterne. Ordningen udgør et tillæg til andre støtteforanstaltninger for unge landbrugere under landdistriktsudviklingsprogrammer.

4. Grøn omlægning (obligatorisk for medlemsstaterne med fleksibel anvendelse)

I tillæg til grundbetalingsordningen eller arealbetalingsordningen vil hver bedrift modtage en supplerende betaling pr. hektar, hvis der anvendes landbrugspraksisser, som er gavnlige for klima og miljø. Medlemsstaterne er forpligtet til at anvende 30 % af deres nationale rammebeløb til disse »grønne« betalinger. Der opereres med tre foranstaltninger:

- afgrødediversificering: Landbrugeren skal dyrke mindst to forskellige sorter, hvis hans/hendes landbrugsareal overstiger 10 hektar; hvis det overstiger 30 hektar, skal der dyrkes mindst tre sorter; hovedafgrøden må højst dække 75 % af agerjorden (de to hovedafgrøder højst 95 % af agerjorden).
- opretholdelse af de eksisterende permanente græsarealer
- oprettelse af et »miljøfokusområde« på mindst 5 % af bedriftens omdriftsareal for bedrifter på mere end 15 hektar (græsarealer uden for omdrift og flerårige afgrøder undtaget): markskel, markhegn, træer, braklagte arealer, landskabstræk, biotoper, bræmmer, skovklædte arealer, arealer med kvælstofbindende afgrøder.

Manglende efterlevelse af kravene om grøn omlægning (»forgrønnelse«) vil medføre tungtvejende sanktioner. For at undgå at straffe landbrugere, der allerede udviser miljø- og bæredygtighedshensyn, rummer retsakten en ordning om »grøn« udligning, således at disse grundlæggende krav vil blive betragtet som opfyldt, når der på en bedrift allerede er indført miljøvenlige metoder. Således pålægges økologiske producenter ikke yderligere krav, da de metoder, de benytter, har vist at sig at være klart miljøvenlige. For andre kan der i landbrugsmiljøordningerne indgå foranstaltninger, der betragtes som ækvivalente. Den nye forordning indeholder en liste over sådanne ækvivalente foranstaltninger. For at undgå dobbelt finansiering af disse foranstaltninger skal der i forbindelse med betalinger under programmer for landdistriktudvikling tages højde for kravene til grøn omlægning.

5. Koblede betalinger (valgfrie for medlemsstaterne)

For at rette op på eventuelle negative virkninger af den »interne konvergens« på særligt følsomme områder eller zoner har medlemsstaterne mulighed for at indføre koblede betalinger, dvs. betalinger knyttet til specifikke produkter. Muligheden er begrænset til 8 % af det nationale rammebeløb, hvis medlemsstaten allerede anvender koblede betalinger, eller op til 13 % hvis niveauet heraf overstiger 5 %. Kommissionen kan i fornødent tilfælde tillade et højere niveau. Derudover vil der være mulighed for at yde koblet støtte i et omfang af 2 % til proteinafgrøder.

6. Områder med naturbetingede begrænsninger (ugunstigt stillede områder) (valgfri betaling)

Medlemsstaterne eller deres regioner kan afsætte en supplerende betaling på op til 5 % af deres nationale rammebeløb til områder klassificeret som underlagt naturbetingede begrænsninger.

7. Aktive landbrugere (obligatorisk for stater, men med fleksibel anvendelse)

For at løse problemet med landbrugere, der »triller tommelfingre« og lukke de smuthuller i lovgivningen, som giver selskaber mulighed for at søge om direkte betalinger, selv om deres hovederhvervsaktivitet ikke er landbrug, skærper reformen bestemmelserne om definitionen af aktive landbrugere. Medlemsstaterne skal efterleve en ny negativliste over aktiviteter, for hvilke udbetaling af direkte betalinger er udelukket (»omnibus«-forordningen kan siges at lempe bedømmelseskriterierne [forordning (EU) 2017/2393, EUT L 350 af 29.12.2017, s. 15]) (3.2.9). Medlemsstaterne har mulighed for at tilføje andre aktiviteter til negativlisten.

8. Støtteberettigede arealer (med fleksibel anvendelse)

Medlemsstater, som kan forvente en betydelig stigning i det anmeldte støtteberettigede areal, kan begrænse antallet af betalingsrettigheder, der skal tildeles i 2015, til enten 135 % eller 145 % af antallet af støtteberettigede hektar anmeldt i 2009.

9. Ordning for mindre landbrugere (valgfri)

Den nye fælles landbrugspolitik gør det muligt for medlemsstaterne at tildele smålandbrugere en forenklet ordning i tilfælde af årlig betaling på indtil 1 250 EUR uafhængig af bedriftens størrelse. Der stilles mindre strenge krydsoverensstemmelseskrav til deltagerne, og de er ikke omfattet af krav om grøn omlægning. Ordningen for små landbrugere må højst lægge beslag på 10 % af det nationale rammebeløb, dog undtaget tilfælde, hvor en medlemsstat vælger at sikre, at de små landbrugere modtager det samme, som de ville have modtaget uden denne ordning.

10. Krydsoverensstemmelse (obligatorisk)

Bestemmelserne om krydsoverensstemmelse bekræftes og forenkles, idet udbetaling af direkte betalinger betinges af landbrugernes overholdelse af: a) de normer, som medlemsstaterne har opstillet vedrørende de agronomiske og miljømæssige betingelser, der har til formål at begrænse jorderosion, fastholde struktur og mængde af nedbrudt organisk materiale og tilsikre et minimumsniveau af vedligeholdelse; b) de gældende EU-normer for sundhed for mennesker og dyr, miljø og dyrevelfærd. Hvis en landmand ikke overholder reglerne for krydsoverensstemmelse, kan de direkte betalinger, som den pågældende ellers kunne gøre krav på, nedsættes eller helt bortfalde. Teksten bekræfter, at vandrammedirektivet og direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider vil blive indarbejdet i krydsoverensstemmelsesordningen, når der er ført bevis for, at alle medlemsstaterne anvender dem korrekt, og når landmændenes forpligtelser er blevet klart afgrænset.

11. Mekanismen for budgetmæssig og økonomisk disciplin (obligatorisk)

Der anvendes en budgetdisciplinmekanisme med det formål at holde udgifterne til den første søjle af den fælles landbrugspolitik under de årlige budgetlofter, som er fastlagt i den flerårige finansielle ramme (1.4.3). Der vil blive foreslået en justering af de direkte betalinger, hvis beregninger viser, at de samlede forudsatte udgifter i løbet af et regnskabsår vil blive overskredet. En eventuel reduktion berører ikke de første 2 000 EUR af den enkelte landmands direkte betalinger. Endvidere vil de direkte betalinger, der foreløbigt afsættes til landbrugere, også kunne nedsættes i hvert

regnskabsår for at tilføre midler til reserven for markedskrise på indtil 400 mio. EUR (3.2.4).

12. Integreret forvaltnings- og kontrolsystem (obligatorisk)

Det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS — også kendt under den engelske forkortelse IACS) bliver også bekræftet og forstærket. Det omfatter mindst følgende elementer: En edb-database, et identifikationssystem for jordparceller, et system til identificering og registrering af grundbetalingsrettigheder, et integreret kontrolsystem og en fælles ordning for identificering af hver enkelt landmand, som indgiver en støtteanmodning.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Parlamentet vedtog den 13. marts 2013 en række beslutninger om den fælles landbrugspolitik efter 2013 [[P7_TA\(2013\)0084](#) til [P7_TA\(2013\)0087](#), EUT C 36 af 29.1.2016, s. 240 til 704], som ligger til grund for mandatet for forhandlingerne med Rådet. Efter flere trepartsmøder blev der den 26. juni 2013 opnået en politisk aftale. Det var imidlertid stadig nødvendigt med mægling mellem Parlamentet og Rådet for at afklare visse finansielle aspekter af de direkte betalinger og udviklingen af landdistrikter. Da disse spørgsmål var løst, vedtog Parlamentet den 20. november 2013 umiddelbart efter vedtagelsen af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 en række beslutninger [[P7_TA\(2013\)0490](#) til [P7_TA\(2013\)0494](#), EUT C 436 af 24.11.2016, s. 270 til 280], hvori det endnu en gang gav udtryk for sin tilslutning til den nye fælles landbrugspolitik. I forbindelse med midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 forbedrede de ændringsforslag, Europa-Parlamentets fremsatte, reglerne om grønne betalinger og betalinger til unge landbrugere. Der blev indgået en aftale med Rådet i oktober, og teksten blev offentliggjort i december 2017 [forordning (EU) nr. 2017/2393 EUT L 350 af 29.12.2017, s. 15].

Albert Massot
02/2020

